

ПУБЛІКАЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ

Апанасова Владислава Сергіївна

здобувачка вищої освіти 1 курсу магістратури,
група М-ЮД-021 юридичний факультет,

Науковий керівник:

Головіна Ольга Володимирівна

канд. іст. наук, доцент,

доцент кафедри

соціально-гуманітарних дисциплін,

(Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ)

ДОТРИМУВАННЯ МОВНИХ НОРМ – ОСНОВНИЙ ПОКАЗНИК МОВНОЇ І МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ ЮРИСТА

Вміння обґрунтувати свою думку, готовність до продуктивної комунікації є невід'ємною складовою професійної компетентності юриста. І незалежно від того, створює він законопроект чи проводить слідство, виносить вирок чи захищає права підсудного, йому важливо бути готовим до вербальних та невербальних контактів і обміну інформацією, до вироблення оптимальної стратегії і тактики взаємодії у власній професійній діяльності. Відповідно, чим вищий рівень комунікативної культури юриста, тим ефективніше він вирішуватиме професійні завдання.

Мова – показник загальної культури людини, її інтелекту, мовної культури. Слово є візитною карткою віку, професії, соціального стану людини. Мовна культура шліфується і вдосконалюється у процесі спілкування, зокрема під час виконання професійних обов'язків. Вона виявляється у володінні професійною мовою, вмінні висловлюватися правильно, точно, логічно, майстерно послуговуватися комунікативно виправданими мовними засобами залежно від мети і ситуації спілкування. Усі ці критерії регламентує мовознавча наука – культура мови.

Офіційне спілкування (між установами, окремою особою та установою, між: посадовими особами; ділові взаємини на виробництві тощо) нині здійснюється українською мовою – єдиною державною мовою українського народу. Основне завдання українського ділового мовлення – виховання навичок літературного спілкування, пропаганда та засвоєння літературних

норм у слововживанні, граматичному оформленні мови, у вимові та наголошуванні, неприйняття спотвореної мови або суржику. Правильність мовлення – це базова вимога культури мови, її основа [1, с.3].

Мовцям зрозумілі тисячі слів у словниках чи в мовленні інших осіб, проте у власному мовленні вони використовують їх рідко або й зовсім не використовують. Однак найсуттєвіше з того, що є в мові (найуживаніші слова і їх форми, фразеологізми), а також слова і словосполучення, терміни, які становлять зміст основної для носія мови професії, спеціальності, необхідно опанувати. Отже, слід знати основний матеріал сучасної української літературної мови, найважливіші структурні елементи, з яких вона сформувалася, без чого неможливим є використання всього потенціалу українського слова як запоруки й засобу формування і вияву українського менталітету, патріотизму [4, с.12].

Однією з комунікативно-стилістичних якостей мовлення є доречність. неодмінна ознака стилістично досконалого, довершеного, бездоганного за своїм змістом і структурою мовлення. Реалізовується вона тоді, коли певні ресурси мови, її фонетичні, лексичні, фразеологічні й граматичні засоби повністю відповідають умовам і меті кожного окремого вияву мовлення, використовуються доцільно й ефективно [4. с. 321-322].

Вимоги до усного професійного мовлення такі:

- точність у формулюванні думки, не двозначність;
- логічність;
- стислість;
- відповідність між змістом і мовними засобами;
- відповідність між мовними засобами та обставинами;
- мовлення; відповідність між мовними засобами та стилем викладу;
- вживання сталих словосполучень;
- різноманітність мовних засобів;
- нешаблонність у висловлювання;
- доречність;
- виразність дикції.

Отже, високу культуру мовлення юриста визначає досконале володіння літературною мовою, її нормами в процесі мовленнєвої діяльності. Важливе значення для удосконалення культури мовлення має систематичне й цілеспрямоване вправління в мовленні – спілкування рідною мовою із співробітниками, колегами, знайомими, приятелями, оскільки вміння і навички виробляються лише в процесі мовленнєвої діяльності.

Мова правознавчого спрямування, якою здійснюється діяльність державних установ і громадських організацій, пишуться закони та інші акти державної влади, провадиться діловодство, є галузевим різновидом літературної мови. Культура мовлення – невід'ємна складова загальної культури особистості. Володіння культурою мовлення – важлива умова

професійного успіху та фахового зростання.

1. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: навч. посібник. К. : Літера, 2000. 226 с.
2. Фаріон І. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей). Івано-Франківськ : Місто НВ, 2009. 328 с.
3. Струганець Л.В. Культура мови. Словник термінів. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2000. 88 с.
4. Дудик П.С. Стилїстика української мови: навчальний посібник. К. : Вид. центр «Академія», 2005. 355 с.

Артем'єва Катерина Дмитрівна
Куц Ірина Ігорівна
здобувачки вищої освіти 3-го курсу,
група ЮД-849, юридичний факультет
Науковий керівник:
Руських Ірина Валеріївна
старший викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ДО ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ В УКРАЇНІ

Мова – не лише засіб спілкування, а й головний чинник консолідації нації, оскільки забезпечує єдність, вільний і культурний розвиток національної спільноти, стоїть на сторожі збереження національної ідентичності, здорового духовного і ментального розвитку, а отже, виступає могутнім засобом зміцнення національної свідомості.

У суспільстві, де переважає корінний етнос і панує його мова, як, наприклад, у країнах Європи, зазначені функції мови поєднуються гармонійно. У цих державах мова, по суті, виступає еталоном державної самодостатності, самоцінності й неповторності. Але в Україні склалася інша ситуація: втративши свободу, перебуваючи у складі інших держав, український народ позбувся можливості повноцінно користуватися своєю мовою.

Внаслідок заборон і дискримінації, адміністративно-силового тиску, якому піддавалася українська мова упродовж останніх трьох з половиною століть, значна частина українського населення, в тому числі етнічних українців, відчужена від використання рідної мови як засобу національної комунікації та головного інструменту консолідації нації. Особливо дається взнаки спадщина тривалого домінування в Україні російської мови, яка й